

CENTRUM
OBČANSKÉHO
VZDĚLÁVÁNÍ

KULATÝ STŮL

VÝSLEDKOVÝ PROTOKOL

Praha, YMCA, 11. listopadu 2010 14.00-17.00

Kulatý stůl 11.11.2010 14.00-17.00, Praha

Spolupráce organizací na podpoře občanského vzdělávání v ČR

Účastníci :

Jméno	Instituce
Maria Bezchlebová	NÚOV - Národní ústav odborného vzdělávání
Eliška Bucvanová	COV, CEDU
Petr Bureš	CEDU
Denisa Dohányosová	NROS - Nadace rozvoje občanské společnosti
Veronika Dvořáková	CpKP střední Čechy
Tomáš Feřtek	EDUin
Daniela Havlíčková	NIDM MŠMT – KPŽ
Iva Havlíčková	Hodina H
Jana Hecová	British Council
Ondřej Horák	COV / MU
Filip Hotový	COV, CEDU
Pavel Košák	Člověk v tísni
Ondřej Matějka	Prozatímní ředitel COV, Antikomplex
Petr Nečina	MŠMT
Jaroslav Petřík	COV / MU
Jitka Požárová	SVOD
Tomáš Protivínský	COV / MU
Vladimír Smékal	COV / MU
Karel Strachota	Člověk v tísni
Jana Votavová	DUHA - participace, NPDaMI
Jana Wills	Spolupracující krajská koordinátorka COV

CENTRUM OBČANSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Masarykova univerzita, Komenského nám. 220/2, 662 43 Brno, info@obcanskevzdelavani.cz

www.obcanskevzdelavani.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

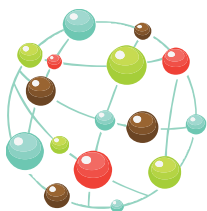

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

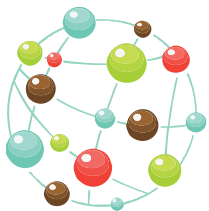

1. Revize kulatého stolu 2009

- Filip Hotový krátce popsal genezi Prohlášení na podporu výchovy k občanství v ČR z 3.4.2009 a zrekapituloval, do jaké míry se daří naplňovat jednotlivé body Prohlášení:

Bod č.	Znění	Úspěch?	Pozn.
1	Aktivně se zasazovat o veřejnou debatu, která bude mít za cíl pozitivní změnu ve vnímání výchovy k občanství v české společnosti.	✗	<i>Celospolečenská debata k občanskému vzdělávání dosud neproběhla</i>
2	Podpořit vznik Centra občanského vzdělávání za účelem zvyšování koncepčního přístupu k řešení oblasti výchovy k občanství, včetně koncepce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. (Centrum občanského vzdělávání by mělo být apolitickou platformou, každoročně kofinancovanou ze státního rozpočtu).	✓	<i>COV vzniklo na Masarykově univerzitě a postupně se etabluje. Dále se jedná o způsobu financování COV.</i>
3	Využít vznikajícího Centra občanského vzdělávání pro síťování institucí, které přímo ovlivňují koncepci výchovy k občanství v ČR (MŠTM ČR, VÚP, NIDV, NÚOV, Univerzita Palackého, Masarykova Univerzita, Karlova Univerzita, Sdružení za výchovu k občanství a demokracii o.s., Člověk v tísni o.p.s., GEMINI o.s./Centrum pro demokratické učení, Partners Czech s.r.o., Junák – svaz skautů a skautek ČR, Národní parlament dětí a mládeže a další)	✓	<i>V rámci projektu Výchova k občanství byla ustavena celonárodní síť koordinátorů ve všech krajích ČR, kteří současně zastupují řadu zmíněných organizací. S některými institucemi se dále jedná o spolupráci.</i>
4	Vyzvat MŠMT ČR k vytvoření dlouhodobých dotačních programů, které nepreferují jednotlivá témata, závislá na politické a společenské vůli. Naopak podporovat rovnocenně všechna témata, vycházející z cílů jednotlivých stupňů vzdělávání, kam patří mimo jiné i systémově pojatá výchova k občanství. Vyzvat i další ministerstva k podpoře tématu výchova k občanství ve vlastních grantových schématech (MPSV ČR, MZV ČR, MV ČR)	✗	<i>Na MŠMT stále schází člověk nebo skupina, která by se tímto tématem zabýval. Zatím neexistuje ani dotační program.</i>

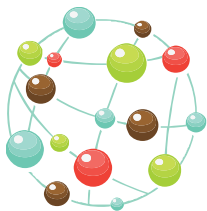

5	Na základě analýz výstupů z výzkumů (například aktuálně probíhající mezinárodní výzkum výchovy k občanství ICCS a IEA Cived) identifikovat měřitelná kritéria aktivního demokratického a odpovědného občanství, odpovídající věku žáků. Tato kritéria by měla posloužit pro možné budoucí revize koncepce výchovy k občanství v Rámcových vzdělávacích programech.	✓	<i>Témata občanství tvoří COV společně s krajskými koordinátory. COV předpokládá, že výsledky této práce bude konzultovat s dalšími zainteresovanými institucemi, vč. přítomných.</i>
6	Aktivně se podílet na utváření standardu kvality profese učitele s ohledem na efektivní výchovu k občanství.	✓	<i>Ke standardům učitele teď MŠMT vyhlásilo druhé kolo veřejné diskuse.</i>
7	Podporovat oborovou přípravu učitelů se specializací na výchovu k občanství s důrazem na oborové kombinace, které jsou využitelné v praxi. Tento požadavek se týká jak počáteční přípravy učitelů, tak dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.	✓	<i>COV v rámci projektu Výchova k občanství proškolí 79 učitelů z celé ČR v rámci dalšího vzdělávání. Dále je třeba podpořit počáteční přípravu učitelů.</i>
8	Odborně adaptovat a propagovat výsledky tuzemských a zahraničních projektů a zkušeností (například výsledky rozsáhlého programu Rady Evropy Education for Democratic Citizenship and Human Rights aj.)	✓	<i>COV již aktivně pracuje na překladech a adaptaci řady materiálů Rady Evropy a dalších.</i>
9	Zasadit se o napojení odborné diskuse na metodický portál www.rvp.cz s cílem vytvářet adekvátní a široce dostupné metodické zázemí v oblasti výchovy k občanství.	✗	<i>Metodický portál www.rvp.cz není vhodnou platformou pro odbornou diskusi. COV usiluje o vytvoření vlastní platformy.</i>

2. Analýza občanského vzdělávání

- Tomáš Protivínský představil analýzu občanského vzdělávání v počátečním vzdělávání (ve školách), jejímž cílem je zmapovat a analyzovat výzkumy, které již existují; aktivity, které se v této oblasti dějí; a materiály, které jsou učitelům dostupné
- hlavní zjištění: rostou hodnoty „přátel“ či „volný čas“, naopak klesá „politika“ (výsledky jsou často nejednoznačné); studie ICCS upozornila, že čeští žáci mají nadprůměrné znalosti, ale postoje jsou mírně pod průměrem (odraz přílišného důrazu na znalosti na úkor dovedností a postojů)
- ve školách jsou třeba lepší materiály a učebnice a lepší výukové programy (z analýzy metodických materiálů ve společenskovědní oblasti (VÚP 2010) vyplynulo, že 34 učitelů používá celkem 165

materiálů (každý 5-7), přičemž jsou to materiály s velmi širokým záběrem, některé ani nejsou metodické, a některé klíčové materiály pro výchovu k občanství mezi nimi chybí

- analýza představila seznam 18ti nevýznamnějších organizací zabývajících se výchovou k občanství
- účastníci kulatého stolu podpořili zacílení analýzy a upozornili na omezení analýzy na ZŠ a na absenci evaluace kateder občanské výchovy na pedagogických fakultách českých univerzit

3. Vzdělávací kurz pro učitele

- Filip Hotový představil koncept vzdělávacího kurzu pro učitele, který teď COV připravuje, a deset plánovaných témat / modulů, která kurz bude pokrývat
- účastníci kulatého stolu podpořili složení témat a upozornili, že chybí nevýhody demokracie jako např. korupce, kriminalita atp.
- vztah COV a kurzu k RVP: COV se nesnaží být s OV v RVP v rozporu, nýbrž na něj navázat a dotvořit do ucelené koncepce občanského vzdělávání
- COV nabízí možnost aktivně se zapojit do přípravy kurzu přes portál projektu – zasahovat do témat, doplňovat je, měnit je, přidávat materiály nebo je poznámkovat jako lektori atd. – až bude spuštěný web, obešleme všechny účastníky emailem s otázkou, zda budou chtít zřídit lektorský přístup (předběžně přelom ledna / února)

4. Výstupy z diskuse

- zatímco další vzdělávání učitelů je nezbytné, naráží na celou řadu strukturálních překážek (nákladnost suplování a z toho vyplývající nechuť ředitelů učitele uvolňovat; nepropojenost dalšího vzdělávání s kariérním růstem; rostoucí nekázeň na školách negativně ovlivňuje motivaci učitelů)
- součástí problému jsou nedostatky v počátečním vzdělávání učitelů způsobené roztříštěním řady kateder občanské výchovy na pedagogických fakultách podle odbornosti a absencí společného občanského étosu
- případné změny v RVP, které by mohly přispět ke zlepšení současného stavu, jsou v nejbližší době nemyslitelné, neboť teprve nedávno byl schválený poslední balíček a chybí mechanismus pro jejich aktualizaci; přitom RVP pro ZV není provázaný s RVP G a SOV a používají odlišnou terminologii
- jednat o našich cílech a potřebách s MŠMT nebo jím přímo řízenými organizacemi je v současné době bezpředmětné vzhledem k rozsáhlosti prováděných změn
- ambicí COV je stát se zastřešující institucí pro již probíhající aktivity ostatních organizací; rozhodně není snahou je nahradit nebo jim konkurovat; koncepce občanství, kterou COV přitom použije, bude zřejmě vycházet z mezinárodního rámce ICCS; rozhodně však nebude amalgamem různorodých koncepcí používaných v zahraničí
- COV zatím nemá v úmyslu jakkoliv hodnotit kvalitu dostupných materiálů na poli občanského vzdělávání; pokud se tak na žádost MŠMT bude dít, tak na základě předem jasně definovaných kritérií, která bude COV konzultovat se zástupci zainteresovaných organizací
- občanské vzdělávání dospělých v ČR prakticky neexistuje, nejrozumnější kurzy osobního růstu či rozvoje různých dovedností postrádají étos občanství

